

Konflikty w obszarze pośredniczenia w komunikacji naukowej: interesy i ideologia

Remigiusz Sapa

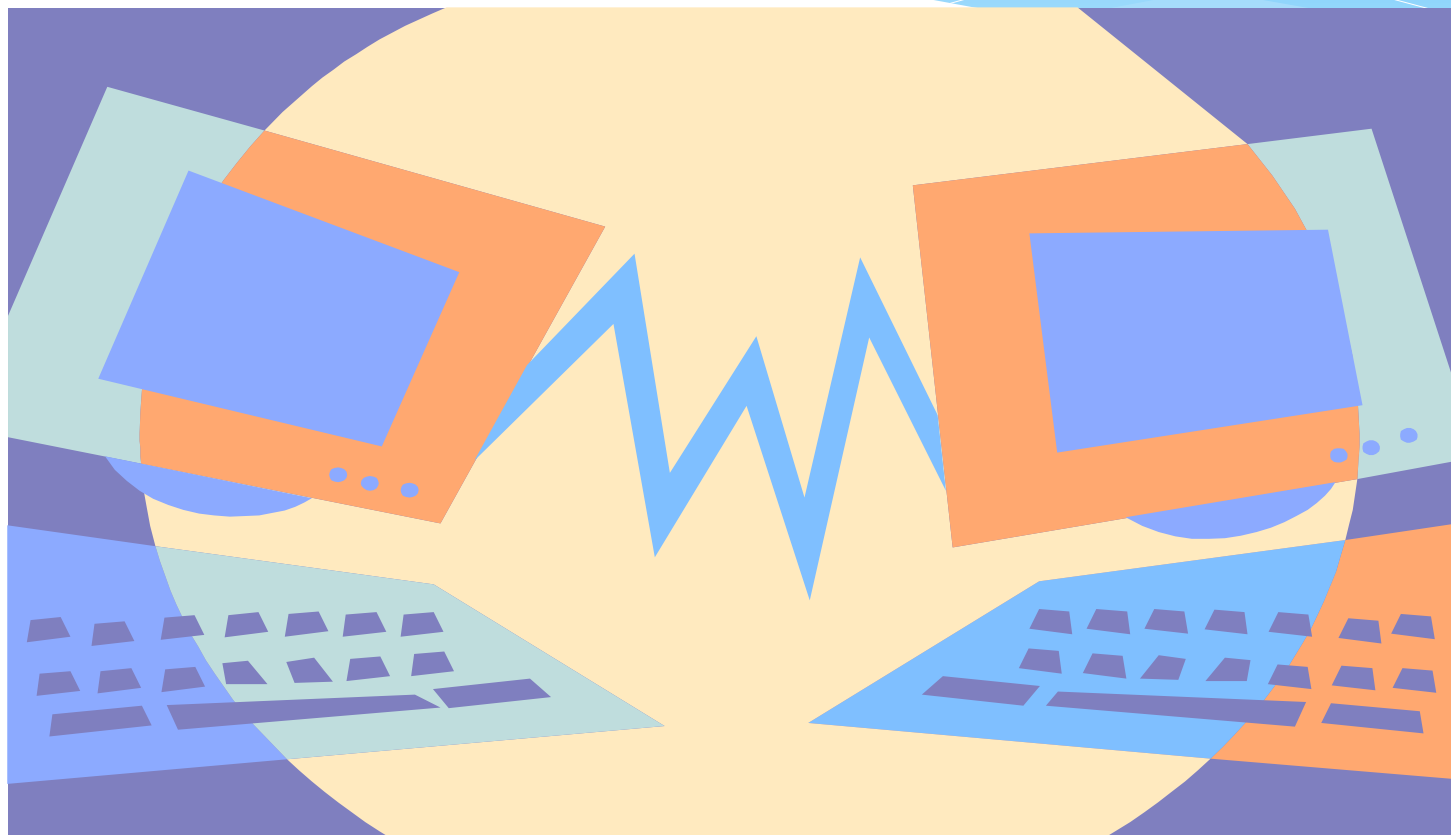
Cel

Zachęcenie do **SZERSZEGO** spojrzenia na system
komunikacji naukowej i do **ODŚWIEŻENIA**
racjonalnej refleksji na temat reguł jego
funkcjonowania

Plan wystąpienia

- * Koncepcja obszaru pośredniczenia w komunikacji naukowej
- * Otwarty dostęp – czyli co konkretnie?
- * Otwarty dostęp - interesy i ideologia
- * Otwarty dostęp - konsekwencje dla funkcjonowania obszaru pośredniczenia
- * Konflikty i rywalizacja, miejsce biblioteki akademickiej

„Technologiczny” sposób widzenia obszaru pośredniczenia w komunikacji

Obszar pośredniczenia w komunikacji naukowej

Otwarty czyli jaki?

- * Ile otwartości w otwartym dostępie? Problem barier
- * Za darmo, ale dla kogo?
- * Za darmo, ale na jakich zasadach?

„Otwarty” jako przeciwieństwo „zamkniętego”?

NIE – OTWARTY INACZEJ

Otwarty dostęp – trochę historii

- * Kolekcje prywatne i biblioteki, czyli *open access* „po staremu”
- * Paradoks idealnej biblioteki
- * Konsensus w obszarze pośredniczenia: biblioteka – prywatna kolekcja – klient – wydawca
- * Zapewniony dopływ zasobów – motywacje autorów

Otwarty dostęp dzisiaj: ideologia i interesy

- * Kruczata ideologiczna – wydawcy komercyjni kontra „reszta świata”
- * Racjonalne rozwiązania biznesowe – ktoś płacić musi

Otwarty dostęp – nowe modele biznesowe

- * Płaci autor (czyli kto?) za konkretną publikację
- * Sponsor utrzymuje czasopismo/wydawnictwo
- * Wydawnictwo zarabia niezależnie od darmowego udostępniania swoich publikacji (jakość kosztuje)
- * Nowe rozwiązania finansowane ze środków publicznych lub prywatnych (w tym repozytoria)

Konsekwencje dla relacji między podmiotami obszaru pośredniczenia

- * Nowe rozwiązania w „starym” systemie – **płaci ktoś inny**
- * Poza systemem – **współcześni „partacze”**
- * **Dwie strefy „otwartego dostępu”:**
 - * **limitowana** „elitarna”, jakościowa (płaci za publikowanie – ograniczenie „zalewu publikacji”?)
 - * **masowa** (szybko, łatwo i tanio utrwalaj każdy „produkt” myśli naukowej – wzrost liczby dokumentów)

Kto, z kim i przeciw komu? Porozmawiajmy o interesach

- * Kto zarabia na otwartym dostępie?
- * Kto traci (może stracić) na otwartym dostępie?
- * O co toczy się gra?
- * Potencjalne koalicje i potencjalni wrogowie

Linie frontu

- * Walka o zasoby naukowe
- * Walka o wyszukiwanie i kontrolowaną organizację dostępu
- * Walka o prawo do archiwizowania zasobów naukowych

Miejsce na rynku

Biblioteka – szansą na jakość w strefie „za darmo”

i szansą na „za darmo” w strefie jakości